

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Październik 2024 roku
Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału
i nie ma charakteru wyczerpującego

Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Artykuł 4 Protokołu 4 do Konwencji: zakaz zbiorowego wydalania cudzoziemców

„Wydalenie zbiorowe” = jakikolwiek środek zmuszający cudzoziemców traktowanych jako grupa do opuszczenia kraju, z wyjątkiem środka podjętego na podstawie rozważnego i obiektywnego zbadania danej sprawy w aspekcie każdego konkretnego cudzoziemca należącego do danej grupy.

Sprawy w toku¹ przed Wielką Izbą Trybunału

C.O.C.G. i Inni przeciwko Litwie (skarga nr 17764/22)

Zrzeczenie się właściwości na rzecz Wielkiej Izby w kwietniu 2024 roku

Sprawa dotyczy czterech obywateli Kuby oraz ich wielokrotnych prób przedostania się na Litwę poprzez przekroczenie jej granicy z Białorusią w marcu i kwietniu 2022 roku. Skarżący twierdzą, że przy każdej z tych prób uzbrojeni litewscy funkcjonariusze straży granicznej wypychali ich z powrotem na terytorium Białorusi, nie dając im możliwości założenia wniosku o udzielenie azylu. Ostatecznie weszli oni na terytorium Litwy 13 kwietnia 2022 roku i zostali zatrzymani. Skarżący składają szereg skarg dotyczących ich szybkich wydaleń („pushback”). W szczególności, twierdzą, że „pushbacki”, przeprowadzone bez oceny indywidualnej sytuacji każdego ze skarżących oraz bez zapewnienia im rzeczywistego i skutecznego dostępu do możliwości wjazdu zgodnego z prawem, stanowiły zbiorowe wydalenie.

W dniu 8 kwietnia 2022 roku, równocześnie z udzieleniem środka tymczasowego na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, Izba, do której sprawa została przydzielona, postanowiła nadać sprawie pierwszeństwo na mocy Reguły 41 Regulaminu Trybunału.

W dniu 4 maja 2022 roku Trybunał uchylił środek tymczasowy udzielony w dniu 8 kwietnia 2022 roku.

W dniu 2 grudnia 2022 roku skarga została zakomunikowana Rządowi Litwy, wraz z pytaniami Trybunału, w tym m.in. na podstawie Artykułu 4 Protokołu nr 4 do Konwencji. Izba, do której sprawa została przydzielona, zrzekła się właściwości na rzecz Wielkiej Izby w dniu 16 kwietnia 2024 roku.

Wielka Izba wyznaczyła rozprawę w tej sprawie na dzień 12 lutego 2025 roku.

¹ Obecnie, przed Trybunałem toczy się ponad 30 spraw przeciwko Litwie, Łotwie i Polsce dotyczących sytuacji na granicach z Białorusią od wiosny 2021 do lata 2023.

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

R.A. i Inni przeciwko Polsce (nr 42120/21)

Zrzeczenie się właściwości na rzecz Wielkiej Izby w czerwcu 2024 roku

Sprawa dotyczy grupy 32 obywateli Afganistanu, którzy twierdzą, że uciekli z Afganistanu po przejściu władzy przez Talibów. Zostali oni pozostawieni w prowizorycznym obozie na granicy Białorusi i Polski od 8 sierpnia do 23 października 2021 roku. Skarżący zarzucają, że zostali poddani zbiorowemu wydaleniowi oraz że nie udostępniono im żadnego skutecznego środka odwoławczego. Twierdzą również, że polskie władze pozbawiły ich dostępu do procedur udzielenia azylu, a także że zostali narażeni na ryzyko, w przypadku deportacji do Afganistanu, traktowania w sposób naruszający postanowienia Konwencji, a w przypadku odesłania na Białorusi – na ryzyko „odesłania łańcuchowego” (ang. *chain-refoulement*). Skarżą również materialne i sanitarne warunki w jakich przebywali, a także fakt, że Polska nie zastosowała środków tymczasowych wydanych przez Trybunał.

W dniu 25 sierpnia 2021 roku Trybunał, uwzględniając wniosek o środek tymczasowy, zobowiązał Rząd Polski do zapewnienia skarżącym jedzenia, wody, odzieży, odpowiedniej opieki medycznej i, jeśli to możliwe, tymczasowego schronienia. Wyjaśniono również, że środek tymczasowy nie powinien być rozumiany jako nakaz umożliwienia skarżącym wjazdu na terytorium Polski.

W dniu 27 września 2021 roku Trybunał przedłużył środek tymczasowy i poinformował Rząd Polski o skardze, przedstawiając pytania od Trybunału. Trybunał zdecydował również o nadaniu sprawie pierwszeństwa na mocy Reguły 41 Regulaminu Trybunału. Dodatkowo, Trybunał wskazał dwa nowe środki na podstawie Reguły 39 Regulaminu, wzywając rząd Polski (i) do umożliwienia niezbędnego kontaktu prawników skarżących z nimi w celu przeprowadzenia postępowania przed Trybunałem oraz (ii) do niewysyłania skarżących na Białoruś, o ile faktycznie przebywają na terytorium Polski.

Izba Trybunału, do której sprawa została przydzielona, zrzekła się właściwości na rzecz Wielkiej Izby w dniu 25 czerwca 2024 roku.

Wielka Izba wyznaczyła rozprawę w tej sprawie na dzień 12 lutego 2025 roku.

H.M.M. i Inni przeciwko Łotwie (nr 42120/21)

Zrzeczenie się właściwości na rzecz Wielkiej Izby w lipcu 2024 roku

Sprawa dotyczy domniemych pushbacków w rejonie granicy łotewsko-białoruskiej, począwszy od 10 sierpnia 2021 r. Skarżący, 26 obywateli Iraku pochodzenia kurdyjskiego, zarzucają w szczególności, że zostali zawróceni do strefy przygranicznej między Łotwą a Białorusią bez rejestracji i rozpatrzenia ich wniosków o azyl przez władze łotewskie oraz że wielokrotnie byli zwracani z Łotwy do Białorusi, która nie stanowi bezpiecznego kraju trzeciego. Twierdzą również, że nie mieli dostępu do podstawowych środków bytowych, takich jak żywność, woda, schronienie czy pomoc medyczna, gdy utknęli w lesie w pobliżu granicy łotewsko-białoruskiej, a osoby, które zostały umieszczone w namiocie, przebywały w nieodpowiednich warunkach.

W dniu 3 maja 2022 r. skarga została zakomunikowana Rządowi Łotwy, który otrzymał pytania od Trybunału.

Izba, której sprawa została przydzielona, zrzekła się właściwości na rzecz Wielkiej Izby w dniu 2 lipca 2024 r.

Wielka Izba wyznaczyła rozprawę w tej sprawie na dzień 12 lutego 2025 r.

Sprawy, w których Trybunał stwierdził naruszenie art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji

Čonka przeciwko Belgii

Wyrok Izby z dnia 5 lutego 2002 roku

Skarżący, obywatele Słowacji pochodzenia romskiego, podnieśli, iż uciekli ze Słowacji, gdzie byli podmiotem ataków na tle rasowym, w których Policja odmawiała interwencji. Zostali oni aresztowani w związku z możliwością wydalenia po wypełnieniu ich wniosków o azyl. Skarżący podnosili zarzuty w szczególności w aspekcie okoliczności ich aresztowania i wydalenia ze Słowacji.

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Trybunał stwierdził **naruszenie art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji** wskazując w szczególności, że postępowanie dotyczące wydalenia (prowadzone wobec obywateli Słowacji pochodzenia romskiego) nie zapewniało, aby okoliczności o charakterze indywidualnym, dotyczące każdego z zainteresowanych, brane były autentycznie i jednostkowo pod uwagę. Zdaniem Trybunału przeprowadzone postępowanie nie było w stanie wyeliminować wszystkich wątpliwości co do tego, czy wydalenie było zbiorowe, a wątpliwości te wynikały z następujących czynników: władze państwowe uprzednio wydały właściwym organom zalecenia dotyczące wdrożenia podobnych działań; wszyscy obcokrajowcy zostali wezwani na policję w tym samym czasie; nakazy nakładające na nich obowiązek opuszczenia terytorium i aresztowania zostały sformułowane w identyczny sposób; obcokrajowcy mieli duże trudności aby skontaktować się z prawnikiem; nie zostało zakończone postępowanie dotyczące udzielenia azylu.

W tym postępowaniu Trybunał stwierdził również naruszenie **art. 5 ust. 1** (prawo do wolności i bezpieczeństwa) i **ust. 4 Konwencji** (prawo do wszczęcia postępowania kontrolnego w zakresie legalności zatrzymania) oraz **art. 13** (prawo do środka odwoławczego) **w zw. z art. 4 Protokołu nr 4**. Trybunał stwierdził brak naruszenia **art. 5 ust. 2 Konwencji** (prawo do informacji o przyczynach zatrzymania) i **art. 13** (prawo do środka odwoławczego) w zw. z **art. 3 Konwencji** (zakaz tortur).

Hirsi Jamaa i in. przeciwko Włochom

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 23 lutego 2012 roku

Sprawa dotyczyła imigrantów somalijskich i erytrejskich, podróżujących z terytorium Libii, którzy zostali przechwyceni na morzu przez władze włoskie i odesłani z powrotem do Libii. Skarżący podnieśli m. in., że byli podmiotami wydalenia zbiorowego zakazanego przez art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji. Podnieśli ponadto, iż nie mieli dostępu do skutecznego środka odwoławczego w tym zakresie na terenie Włoch.

Trybunał stwierdził, że skarżący **podlegali jurysdykcji włoskiej w rozumieniu art. 1 Konwencji** (prawo do poszanowania praw człowieka): w czasie pomiędzy załadowaniem na statek, a przekazaniem władzom libijskim i faktycznie oraz z mocy prawa pozostawali pod kontrolą władz włoskich.

W tej sprawie Trybunał **został po raz pierwszy zmuszony do zbadania, czy art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji miał zastosowanie do sytuacji, w której obcokrajowcy są przekazywani z danego państwa do państwa trzeciego**. Trybunał zauważył, że pojęcie wydalenia, podobnie jak koncepcja „jurysdykcji”, miało zasadniczo charakter terytorialny, ale stwierdził, że tam gdzie państwo, na zasadzie wyjątku, wykonywało swoją jurysdykcję poza granicami swojego terytorium – Trybunał stwierdził, że skarżący w niniejszej sprawie podlegali jurysdykcji włoskiej – należy przyjąć, że wykonywanie jurysdykcji eksterytorialnej przez dane państwo przyjęło postać wydalenia zbiorowego. Przekazanie skarżących do Libii odbyło się bez zbadania jednostkowych przypadków każdego z nich. Władze włoskie dokonały jedynie ich załadunku na statki, a następnie wysadzenia na terytorium Libii. Trybunał stwierdził, że usunięcie skarżących miało charakter zbiorowy, z **naruszeniem art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**.

Trybunał stwierdził ponadto, że doszło do naruszeń art. 3 Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), ponieważ skarżący zostali narażeni na znęcanie w Libii i wydalenie do Somalii i Erytrei. Wreszcie Trybunał stwierdził naruszenia art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) w związku z art. 3 Konwencji i z art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji, ponieważ skarżący nie mieli możliwości wniesienia zażalenia do właściwego organu i otrzymania całościowej oraz wnikliwej oceny ich wniosków przed zastosowaniem środka w postaci wydalenia oraz dlatego, że środek o charakterze karnym, zastosowany przeciwko wojskowej załodze statku, nie spełniał wymogów środka o skutku zawieszającym.

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Gruzja przeciwko Rosji (I)²

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 3 lipca 2014 roku

Ta sprawa pierwotnie dotyczyła domniemanego istnienia administracyjnej praktyki dotyczącej zatrzymania, aresztowania i zbiorowego wydalenia obywateli Gruzji z Federacji Rosyjskiej jesienią 2006 roku.

Trybunał stwierdził w szczególności, że doszło do **naruszenia art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**, w związku z tym, że wydalenia obywateli Gruzji w omawianym czasie sprowadzały się do praktyki administracyjnej niezgodnej z tym artykułem Konwencji. Trybunał wskazał, że art. 4 Protokołu nr 4 miał zastosowanie bez względu na to, czy wydalenia obywateli Gruzji mieli prawo pobytu czy też nie, z tego powodu, że wskazany artykuł odnosi się nie tylko do osób, które mają prawo stałego pobytu w danym państwie. W zakresie pytania, czy środki służące do wydalenia zostały przedsięwzięte na podstawie i po rozważnym i obiektywnym zbadaniu szczególnej sytuacji każdego z obywateli Gruzji, Trybunał zwrócił uwagę na zgodne opisy procedur prowadzonych przed rosyjskimi sądami, dokonane przez gruzińskich świadków oraz międzynarodowe organizacje rządowe i pozarządowe. Trybunał zwrócił uwagę w szczególności, że zgodnie z Komitetem Monitorującym Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, wydalenia miały podobny schemat w całym kraju, zaś organizacje międzynarodowe odnosiły się do współpracy władz administracyjnych i sądowych.

W rzeczonym okresie rosyjskie sądy wydały tysiące nakazów wydaleń obywateli gruzińskich. Nawet jeśli, z formalnego punktu widzenia, decyzje sądowe dotyczyły poszczególnych obywateli gruzińskich, Trybunał stwierdził, że sposób prowadzenia postępowań w sprawie wydaleń w tamtych czasie, po wydaniu okólników i instrukcji, mając na uwadze liczbę wydalonych obywateli gruzińskich w okresie do października 2006 roku, uniemożliwiał rozważne i obiektywne zbadanie każdej z indywidualnych spraw.

Trybunał stwierdził, że mimo tego, iż każde Państwo ma prawo do ustanowienia własnej polityki imigracyjnej, należy podkreślić, że trudności w zarządzaniu przepływami migracyjnymi nie mogą usprawiedliwiać praktyk niezgodnych ze zobowiązaniami Państwa wynikającymi z Konwencji.

Zobacz także: [Berdzeishvili i Inni przeciwko Rosji](#) oraz [Shioshvili i Inni przeciwko Rosji](#), wyroki Izby z dnia 20 grudnia 2016 roku³.

Sharifi i Inni przeciwko Włochom i Grecji

Wyrok Izby z dnia 21 października 2014 roku

Sprawa dotyczyła 32 obywateli Afganistanu, 2 obywateli Sudanu i 1 obywatela Erytrei, którzy twierdzili w szczególności, że przedostali się nielegalnie do Włoch z Grecji i zostali zawróceni do tego kraju z groźbą deportacji do krajów pochodzenia, gdzie narażeni byli na utratę życia, tortury i niehumanitarne oraz poniżające traktowanie. Podnieśli ponadto, że byli podmiotem masowych wydaleń zbiorowych.

Trybunał stwierdził **naruszenie** przez Włochy **art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji** w zakresie czterech skarżących, którzy utrzymali regularny kontakt z prawnikiem reprezentującym ich w postępowaniu przed Trybunałem⁴, w związku z tym, że środki zastosowane wobec nich w porcie Ankona skutkowały zbiorowymi i masowymi wydaleniami. Trybunał stwierdził także odnośnie do tych czterech skarżących, że doszło do **naruszenia art. 13 Konwencji** (prawo do efektywnego środka odwoławczego) w zw. z **art. 3 Konwencji** (zakaz niehumanitarnego i poniżającego traktowania) i **art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji** z tego powodu, że nie mieli dostępu do procedury azylowej ani jakichkolwiek innych środków prawnych. Trybunał ponadto stwierdził, że doszło do **naruszenia** przez Grecję **Artykułu 13 w związku z Artykułem 3** z uwagi na brak

² W dniu 16 września 2022 roku Federacja Rosyjska przestała być Stroną Europejskiej Konwencji Praw Człowieka („Konwencji”).

³ W dniu 16 września 2022 roku Federacja Rosyjska przestała być Stroną Konwencji.

⁴ W stosunku do 31 innych skarżących Trybunał skreślił skargi z listy na podstawie art. 37 Konwencji

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

dostępu skarżących do procedury azylowej oraz ryzyko deportacji do Afganistanu, gdzie prawdopodobnie byłoby podmiotem złego traktowania, oraz naruszenie przez Włochy **art. 3 Konwencji**, jako że wydalając skarżących do Grecji władze włoskie narażały ich na ryzyka wynikające z niedoskonałości w krajowej procedurze azylowej.

Trybunał stwierdził **naruszenie art. 13 Konwencji** w związku z **art. 3 Konwencji** w stosunku do Grecji w związku z brakiem procedury azylowej i ryzykiem wydalenia do Afganistanu,

W tej sprawie Trybunał stwierdził w szczególności, że podziela obawy wyrażone przez licznych obserwatorów w odniesieniu do automatycznego zawracania osób przez włoskie organy graniczne w portach nad Morzem Adriatyckim. W większości przypadków osoby te były przekazywane kapitanom promów w celu ich odesłania do Grecji, co pozbawiało ich jakichkolwiek praw procesowych i materialnych.

Dodatkowo, Trybunał przypomniał system spraw Dublińskich⁵ – które rozstrzygnęły kwestię tego, które Państwo Członkowskie UE jest odpowiedzialne za rozpoznanie wniosku o udzielenie azylu, złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela państwa trzeciego – musi zostać zastosowany w sposób zgodny z Konwencją: żadna forma wydalenia zbiorowego lub masowych zawróceń nie może znaleźć usprawiedliwienia z odwołaniem do tego systemu i to Państwo przeprowadzające wydalenie musi się upewnić, że kraj docelowy zapewnia wystarczające gwarancje przy stosowaniu prawa azylowego aby ochronić osoby wydalane do krajów pochodzenia przed brakiem rozważenia ewentualnych ryzyk z tym związanych.

Moustahi przeciwko Francji

Wyrok Izby z dnia 25 czerwca 2020 roku

Sprawa dotyczyła warunków, w jakich dwoje dzieci, zatrzymanych po nielegalnym wjeździe na terytorium Francji w Mayotte, zostało umieszczonych w areszcie deportacyjnym wraz z dorosłymi. Arbitralnie powiązano je z jednym z dorosłych dla celów administracyjnych, a następnie w trybie przyspieszonym odesłano do państwa Komory bez przeprowadzenia starannej i indywidualnej oceny ich sytuacji. Skarżący twierdzili w szczególności, że zostali poddani zbiorowemu wydaleniu bez indywidualnego rozpatrzenia ich sprawy. Ponadto podnosili, że nie mieli dostępu do skutecznego środka odwoławczego, który umożliwiłby im zakwestionowanie decyzji o wydaleniu.

Trybunał uznał, że wydalenie dzieci naruszyło **art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**. W szczególności wskazał, że w sytuacji, gdy dziecko podróżuje w towarzystwie krewnego lub osoby pełniącej podobną rolę, wymogi Artykułu 4 Protokołu nr 4 mogą zostać spełnione, jeśli dorosły ten ma możliwość skutecznego i rzeczywistego przedstawienia argumentów przeciwko wydaleniu w imieniu dziecka. Jednakże szczególne okoliczności sprawy, rozpatrywane całościowo, doprowadziły Trybunał do wniosku, że wydalenie dzieci, które były bardzo małe (miały odpowiednio pięć i trzy lata) i które nie były znane ani objęte opieką przez żadną towarzyszącą im osobę dorosłą, zostało przeprowadzone bez zapewnienia im ochrony w postaci rozważnego i obiektywnego zbadania ich sprawy.

Trybunał stwierdził również **naruszenie art. 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji **w związku z art. 4 Protokołu nr 4**, uznając w szczególności, że skarżący nie mieli dostępu do żadnych skutecznych środków odwoławczych, które mogłyby zostać wykorzystane w odniesieniu do ich skarg w momencie wdrażania decyzji o wydaleniu. Późniejsze wydanie im pozwoleń na pobyt nie mogło naprawić tego uchybienia. W niniejszej sprawie Trybunał ponadto stwierdził **naruszenie art. 3 Konwencji** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), w odniesieniu do skarżących dzieci z uwagi na warunki ich przetrzymywania i wydalenia do państwa Komory, stwierdzono **naruszenie art. 5 § 1** (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego), **naruszenie art. 5 § 4** (prawo do szybkiego rozpoznania zgodności zatrzymania z prawem), **naruszenie art. 8** (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego), oraz **brak naruszenia art. 13 w**

⁵ Zob. zestawienie „[Sprawy Dublińskie](#)”

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

związku z art. 3 w zakresie skargi dotyczącej braku skutecznych środków odwoławczych przeciwko warunkom wydalenia oraz **naruszenie art. 13 w związku z art. 8**.

M.K. i Inni przeciwko Polsce (nr 40503/17, 42902/17 i 43643/17)

Wyrok Izby z dnia 23 lipca 2020 roku

Sprawa dotyczyła wielokrotnej odmowy - przez funkcjonariuszy Straży Granicznej stacjonujących na granicy z Białorusią - wjazdu na terytorium Polski przez skarżących, pochodzących z Czeczenii, którzy twierdzili, że wielokrotnie, bezskutecznie usiłowali złożyć wnioski o ochronę międzynarodową na granicy. Skarżący zarzucili w szczególności, że odmówiono im dostępu do procedur azylowych oraz że zostali narażeni na ryzyko traktowania sprzecznego z Konwencją w Czeczenii. Podnosili również, że zostali poddani zbiorowemu wydaleniu oraz że nie mieli dostępu do skutecznego środka prawnego w polskim prawie, za pomocą którego mogliby złożyć odwołanie.

Trybunał stwierdził naruszenie **art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**, uznając, że decyzje o odmowie wjazdu skarżącym do Polski zostały podjęte bez należytego uwzględnienia ich indywidualnej sytuacji i stanowiły element szerszej polityki polegającej na odmawianiu przyjmowania wniosków o azyl od osób zgłaszających się na granicy polsko-białoruskiej oraz ich zawracaniu na terytorium Białorusi.

Trybunał uznał również naruszenie **art. 3 Konwencji** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) z uwagi na odmowę dostępu skarżących do procedury azylowej oraz ich wydalenie na Białoruś. Ponadto stwierdził naruszenie **art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) w związku z **art. 3 Konwencji** oraz **art. 4 Protokołu nr 4**, wskazując na brak środka prawnego o automatycznym skutku zawieszającym wykonanie decyzji.

Wreszcie Trybunał uznał, że Polska **nie wywiązała się ze swoich zobowiązań wynikających z art. 34** Konwencji (prawo do skargi indywidualnej), ponieważ nie zastosowała się do środków tymczasowych wskazanych przez Trybunał albo uczyniła to z istotnym opóźnieniem.

Zobacz także: **D.A. i Inni przeciwko Polsce (nr 51246/17)**, wyrok Izby z 8 lipca 2021 roku; **A.B. i Inni przeciwko Polsce (nr 42907/17)**, wyrok Izby z 30 czerwca 2022 roku; **A.I. i Inni przeciwko Polsce (nr 39028/17)**, wyrok Izby z 30 czerwca 2022 roku; **T.Z. i Inni przeciwko Polsce (nr 41764/17)**, wyrok Komitetu z 13 października 2022 roku.

Shahzad przeciwko Węgrom

Wyrok Izby z dnia 8 lipca 2021 roku

Sprawa dotyczyła skarżącego, obywatela Pakistanu, który wjechał na terytorium Węgier z Serbii wraz z grupą innych osób, po czym został natychmiast wydany przez policję. Twierdził on, że wydalenie miało charakter zbiorowy oraz że nie miał dostępu do skutecznego środka odwoławczego.

Trybunał stwierdził naruszenie **art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**, uznając, że skarżący został poddany „zbiorowemu” wydaleniu, ponieważ władze nie rozpatrzyły jego indywidualnej sytuacji, nie zapewniły mu rzeczywistej i skutecznej możliwości legalnego wjazdu na terytorium Węgier, a jego wydalenie nie było wynikiem jego własnego zachowania. Ponadto Trybunał uznał naruszenie **art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) **w związku z art. 4 Protokołu nr 4**, wskazując, że skarżący nie miał dostępu do adekwatnego środka prawnego umożliwiającego odwołanie od decyzji o jego wydaleniu.

J.A. i inni przeciwko Włochom (nr 21329/18)

Wyrok Izby z dnia 30 marca 2023 roku

Sprawa dotyczyła pobytu skarżących, czterech obywateli Tunezji, w ośrodku typu „hotspot” na włoskiej wyspie Lampedusa, dokąd zostali przewiezieni po ich przejęciu przez włoski statek na Morzu Śródziemnym, oraz ich późniejszego wydalenia do Tunezji. Skarżący zarzucili w szczególności, że zostali pozbawieni wolności bez wyraźnej decyzji

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

administracyjnej oraz bez możliwości skutecznego zakwestionowania tego pozbawienia wolności, a także że ich odroczone odmowa wjazdu (respingimento differito) miała charakter... (przytłum.: tekst w oryginale się urywa)

Trybunał stwierdził naruszenie **art. 3 Konwencji** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), **art. 5 ust. 1, 2 i 4 Konwencji** (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) oraz **art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**. W szczególności Trybunał uznał, że rząd włoski nie odparł zarzutów dotyczących nieodpowiednich warunków panujących w ośrodku „hotspot”. Stwierdził również, że pobyt skarżących w tym ośrodku stanowił faktyczne pozbawienie wolności, które nie wynikało z formalnej decyzji administracyjnej i nie było ograniczone do okresu niezbędnego do ustalenia ich statusu lub organizacji dalszego przekazania, jak wymagają przepisy prawa. Ponadto Trybunał uznał, że przed wydaniem decyzji o odmowie wjazdu nie dokonano indywidualnej oceny sytuacji skarżących. Trybunał zwrócił także uwagę, że w przypadku pierwszych dwóch skarżących, treść tych decyzji miała charakter schematyczny i nie zawierała żadnych indywidualnych informacji. W odniesieniu do dwóch pozostałych skarżących Trybunał zauważył, że nie byli oni w stanie uzyskać kopii decyzji w odpowiedniej komendzie policji. Biorąc pod uwagę krótki czas, jaki upłynął od podpisania decyzji, oraz fakt, że skarżący wydawali się nie rozumieć ich treści, Trybunał uznał, że nie było jasne, czy mieli oni rzeczywistą możliwość wniesienia odwołania od tych decyzji.

M.A. i Z.R. przeciwko Cyprowi (nr 39090/20)

Wyrok Izby z dnia 8 października 2024 roku⁶

Sprawa dotyczyła przechwycenia na morzu obywateli Syrii przez władze cypryjskie oraz ich niezwłocznego zawrócenia do Libanu, gdzie wcześniej spędzili cztery lata w obozie dla uchodźców po ucieczce z Syrii w związku z trwającą tam wojną domową, atakami na ludność cywilną oraz zniszczeniem ich domów. Skarżący twierdzili, że byli osobami ubiegającymi się o azyl i zamierzali wystąpić o ochronę międzynarodową na Cyprze, jednakże rząd Cypru traktował ich jako migrantów ekonomicznych.

Skarżący podnosili w szczególności, że władze cypryjskie odmówiły im dostępu do procedury azylowej i zawróciły ich do Libanu w ramach środka o charakterze zbiorowym, bez rozpatrzenia ich wniosków o udzielenie azylu ani oceny ich jednostkowych sytuacji. Skarżyli się także na pozbawienie dostępu do skutecznego środka odwoławczego na szczeblu krajowym.

Trybunał uznał, że wydalenie skarżących miało charakter zbiorowy i stanowiło **naruszenie art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**. Usunięcie ich z cypryjskich wód terytorialnych oraz przymusowe zawrócenie do Libanu stanowiło „wydalenie” w rozumieniu tego przepisu. Trybunał zauważył, że z wyłączeniem podstawowych danych osobowych (imię i nazwisko, data urodzenia, obywatelstwo, numer dowodu tożsamości), które mogły zostać odczytane z ich dokumentów tożsamości, rząd Cypru nie przedstawił Trybunałowi żadnej innej dokumentacji odnoszącej się do poszczególnych migrantów, protokołów przesłuchań skarżących ani nawet kopii formularzy, które Cypr był zobowiązany wypełnić na podstawie postanowień Umowy Dwustronnej przed ich zawróceniem do Libanu.

Nie odnotowano, aby skarżący zostali poinformowani o przysługujących im prawach ani o dostępnych środkach odwoławczych od decyzji o ich wydaleniu. Było jednak oczywiste, że skarżący, którzy byli przetrzymywani na pokładzie jednostki pływającej w celu uniemożliwienia im zejścia na terytorium Republiki Cypryjskiej, nie umożliwiono im dostępu do pomocy prawnej, a kontakt z członkami ich rodzin, za pośrednictwem których próbowali ją uzyskać, był na morzu skrajnie utrudniony. Trybunał stwierdził ponadto brak jakiegokolwiek pisemnej decyzji administracyjnej zawierającej uzasadnienie ich wydalenia do Libanu. W niniejszej sprawie Trybunał uznał, że ze względu na wydalenie skarżących do Libanu doszło do **naruszenia art. 3 Konwencji** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego

⁶ Ten wyrok stanie się ostateczny zgodnie z warunkami określonymi w art.44 § 2 (Ostateczne wyroki) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

traktowania) oraz **naruszenia art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) **w związku z art. 3 Konwencji oraz art. 4 Protokołu nr 4**, a ze względu na sposób traktowania skarżących przez władze cypryjskie doszło do **naruszenia art. 3 Konwencji**.

Zobacz także, nowsze:

[M.H. i Inni przeciwko Chorwacji \(nr 15670/18\)](#)

Wyrok Izby z dnia 18 listopada 2021 roku;

[H.K. przeciwko Węgrom \(nr 18531/17\)](#)

Wyrok Komitetu z dnia 22 września 2022 roku;

[R.N. przeciwko Węgrom \(nr 71/18\)](#)

Wyrok Komitetu z dnia 4 maja 2023 roku;

[S.S. i Inni przeciwko Węgrom \(nr 56417/19 i 44245/20\)](#)

Wyrok Izby z dnia 12 października 2023 roku;

[K.P. przeciwko Węgrom \(nr 82479/17\)](#)

Wyrok Komitetu z dnia 18 stycznia 2024 roku;

[Sherov i Inni przeciwko Polsce \(nr 54029/17 i trzy inne\)](#)

Wyrok Izby z dnia 4 kwietnia 2024 roku;

[M.D. i Inni przeciwko Węgrom \(nr 60778/19\)](#)

Wyrok Izby z dnia 19 września 2024 roku.⁷

Sprawy, w których Trybunał nie stwierdził naruszenia art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji

[Sultani przeciwko Francji](#)

Wyrok Izby z dnia 20 września 2007 r.

Ta sprawa dotyczyła ryzyka deportacji na zbiorowym rejsie lotniczym służącym deportacji nielegalnych imigrantów. Skarżący podniósł w szczególności, że w przypadku deportacji do Afganistanu grozi mu ryzyko nieludzkiego lub poniżającego traktowania. Skarżący podważał prowadzone wobec siebie postępowanie deportacyjne, a w szczególności krótki czas, w jakim Francuska Agencja ds. Ochrony Uchodźców i Bezpieństwoców (OFPRO) rozpoznała jego drugi wniosek azylowy.

Trybunał **stwierdził, że nie doszłoby naruszenia art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji gdyby weszła w życie decyzja w sprawie deportacji**. Francuskie władze, podejmując decyzję o odmowie udzielenia skarżącemu azylu, wzięły pod uwagę nie tylko całokształt sytuacji w Afganistanie, ale także oświadczenia samego skarżącego odnośnie jego sytuacji osobistej i domniemanych zagrożeń w przypadku wydalenia. Sytuacja skarżącego została oceniona jednostkowo, wyniku czego stwierdzono istnienie podstaw do wydalenia. W tej sprawie Trybunał stwierdził, że **nie doszłoby naruszenia art. 3 Konwencji** (zakaz tortur i nieludzkiego traktowania) gdyby skarżącego wydalono.

Zobacz także: **[Ghulami p. Francji](#)**, decyzja (Izby) w przedmiocie dopuszczalności z dnia 7 kwietnia 2009 roku.

[M.A. przeciwko Cypryowi \(nr 41872/10\)](#)

Wyrok Izby z dnia 23 lipca 2013 roku

⁷ Ten wyrok stanie się ostateczny zgodnie z warunkami określonymi w art.44 § 2 [Konwencji](#).

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Ta sprawa dotyczyła zatrzymania przez władze cypryjskie syryjskiego Kurda i jego planowaną deportację do Syrii po wczesnoporannej akcji policyjnej, w której usunięto jego i innych Kurdów pochodzących z Syrii z obozu znajdującego na zewnątrz budynków rządowych w Nikozji w związku z protestem przeciwko cypryjskiej polityce imigracyjnej. Skarżący podniósł, że władze cypryjskie chciały go deportować w ramach operacji zbiorowego wydalenia, bez dokonania indywidualnej oceny i rozpoznania jego sprawy.

Trybunał **nie stwierdził naruszenia art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**. Wskazał w szczególności, że ważne jest, aby każda sprawa dotycząca deportacji była rozpatrywana indywidualnie i rozstrzygana w oparciu o jej specyficzne okoliczności. Fakt, że protestujący, w tym skarżący, zostali zabrani razem do siedziby policji, że niektórzy zostali deportowali w grupie albo że nakazy wydalenia sformułowane były z użyciem podobnych wyrażen i dlatego nie odnosiły się szczegółowo do wcześniejszych faz postępowania, nie czyniło z tego wydalenia zbiorowego. Każda decyzja o deportacji opierała się na stwierdzeniu, że byli oni nielegalnymi imigrantami po odmowie udzielenia azylu albo zamknięciu sprawy w związku z indywidualnym rozpatrywaniem sprawy przez okres ponad 5 la. W konsekwencji podjęte środki nie miały charakteru wydalenia zbiorowego.

W tej sprawie Trybunał stwierdził jeszcze, że **doszło do naruszenia art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) w zw. z **art. 2 Konwencji** (prawo do życia) i **art. 3 Konwencji** (zakaz nieludzkiego i poniżającego traktowania), naruszenie **art. 5 ust. 1 i 4 Konwencji** (nielegalne pozbawienie wolności, efektywny środek w celu zbadania legalności pozbawienia wolności) oraz że **nie doszło do naruszenia art. 5 ust. 2 Konwencji** (prawo do informacji o podstawach aresztowania).

Khlaifia i Inni przeciwko Włochom

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 15 grudnia 2016 roku

Ta sprawa dotyczyła zatrzymania w ośrodku dla uchodźców na Lampeduzie, a następnie na statkach zacumowanych w porcie w Palermo, a także deportacji do Tunezji nielegalnych imigrantów, którzy przybyli na wybrzeże włoskie w 2011 roku podczas zdarzeń związanych z „Arabską Wiosną”. Skarżący podnieśli, że byli podmiotem wydalenia zbiorowego.

Wielka Izba stwierdziła **brak naruszenia art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**. W szczególności wskazała, że artykuł ten nie gwarantuje prawa indywidualnego rozważenia wszystkich okoliczności. Wymagania tego artykułu zostaną spełnione, jeśli każdy z obcych będzie miał możliwość podniesienia zarzutów przeciwko decyzji o wydaleniu i że zarzuty te zostaną rozpatrzone przez władze krajowe. W niniejszej sprawie Wielka Izba stwierdziła, że skarżący, po dwukrotnym ich rozpoznaniu i potwierdzeniu narodowości, mieli rzeczywistą i skuteczną możliwość podniesienia zarzutów przeciwko wydaleniu. Wielka Izba **stwierdziła też brak naruszenia art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) **w zw. z art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**, uznając że brak zawieszającego skutku odwołania nie łączył się z ryzykiem naruszenia praw gwarantowanych przez art. 2 Konwencji (prawo do życia) lub art. 3 Konwencji (zakaz tortur i nieludzkiego lub poniżającego traktowania) w kraju docelowym. Wreszcie, Wielka Izba **stwierdziła naruszenie art. 5 ust. 1** (prawo do wolności i bezpieczeństwa), **naruszenie art. 5 ust. 2 Konwencji** (prawo do powiadomienia o przyczynach pozbawienia wolności), **naruszenie art. 5 ust. 4 Konwencji** (prawo do szybkiego rozpoznania przez sąd legalności zatrzymania), **brak naruszenia art. 3 Konwencji** (zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania) zarówno w zakresie warunków w centrum uchodźców na Lampeduzie, jak i warunków na statku w porcie w Palermo, a nadto **stwierdziła naruszenie art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) **w zw. z art. 3 Konwencji** w zakresie braku środka, za pomocą którego skarżący mogliby zaskarżyć warunki, w których byli przetrzymywani na centrum uchodźców na Lampeduzie i na statkach.

N.D. i N.T. przeciwko Hiszpanii

Wyrok Wielkiej Izby z dnia 13 lutego 2020 roku

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Ta sprawa dotyczyła natychmiastowego powrotu do Maroka dwóch obywateli Mali i Cote d'Ivoire, którzy w dniu 13 sierpnia 2014 roku próbowali bez kontroli dostać się na terytorium Hiszpanii poprzez sforsowanie płotu otaczającego hiszpańską enklawę Melilla na północnym wybrzeżu Afryki. Skarżący utrzymywali, że byli przedmiotem wydalenia zbiorowego bez indywidualnego rozważenia okoliczności i braku jakichkolwiek procedur oraz pomocy prawnej. Skarżący odnieśli się do polityki systematycznego usuwania imigrantów bez uprzedniej identyfikacji, co – ich zdaniem – było pozbawione podstaw prawnych w tamtym czasie. Ponadto skarżący zarzucili brak skutecznego środka ze skutkiem zawieszającym, przy pomocy którego mogliby zaskarżyć wydalenie do Maroka.

Wielka Izba uznała jednogłośnie, że **nie doszło do naruszenia art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**. Wielka Izba zauważyła w szczególności, że skarżący w istocie sami znaleźli się w bezprawnej sytuacji, kiedy świadomie próbowali jako część większej grupy i w miejscu niedozwolonym przedostać się do Hiszpanii w dniu 13 sierpnia 2014 roku poprzez przekroczenie zasieków granicznych Melilli, korzystając z liczebności grupy oraz używając siły. W ten sposób zdecydowali, że nie podejmą legalnych środków, które były dostępne aby dostać się do Hiszpanii w sposób legalny. W konsekwencji Trybunał uznał, że brak indywidualnych decyzji o wydaleniu mógł być związany z tym, że skarżący – przy założeniu, iż chcieli skorzystać z praw konwencyjnych – nie uczynili użytku z ustanowionych w tym celu oficjalnych procedur wjazdowych i było to w konsekwencji efektem ich osobistego zachowania. Wielka Izba uznała też, iż **nie doszło do naruszenia art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) **w zw. z art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji**. W tym względzie Izba uznała, że skoro brak indywidualnej procedury wydaleniom był konsekwencją własnego zachowania skarżących, to nie można czynić Państwa odpowiedzialnym za brak dostępności prawnego środka w Melilli, który umożliwiałby skarżącym podważanie decyzji o wydaleniu.

Zobacz także: [Doumbe Nnabuchi przeciwko Hiszpanii](#), decyzja Komitetu w przedmiocie dopuszczalności z dnia 1 czerwca 2021 roku; [M.B. i R.A. przeciwko Hiszpanii \(nr 20351/17\)](#), decyzja Komitetu w przedmiocie dopuszczalności z dnia 5 lipca 2022 roku.

Asady i Inni przeciwko Słowacji

Wyrok Izby z dnia 24 marca 2020 roku⁸

Sprawa ta dotyczyła wydalenia przez słowackie służby graniczne i uchodźcze 19 obywateli afgańskich na Ukrainę.

Trybunał zbadał jedynie 7 z 19 skarg, skreślając sprawę z listy w stosunku do pozostałych. Trybunał stwierdził, że nie doszło do naruszenia art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji wobec tych siedmiu skarżących, uznając, że słowacka policja nie doprowadziła do zbiorowego wydalenia gdy przekazała ich na Ukrainę. Trybunał stwierdził w szczególności, że pomimo krótkiego przesłuchania na komisariacie, otrzymali autentyczną możliwość zwrócenia uwagi władz na każdą kwestię, która mogła wpływać na ich status i prawo do pozostania na Słowacji. Ich wydalenie nie nastąpiło bez zbadania indywidualnych okoliczności sprawy.

Zobacz także, nowsze:

A.A. i Inni przeciwko Macedonii Północnej (nr 55798/16, 55808/16, 55817/16, 55820/16 i 55823/16)

Wyrok Izby z dnia 5 kwietnia 2022 roku.

⁸ Ten wyrok stanie się ostateczny zgodnie z okolicznościami wskazanymi w art. 44 § 2 Konwencji (wyroki ostateczne)

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Sprawy, w których Trybunał uznał skargi za niedopuszczalne w świetle art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji

Becker przeciwko Danii

Decyzja Europejskiej Komisji Praw Człowieka z dnia 3 października 1975 roku⁹

Skarżący, który był dziennikarzem i prezesem organizacji „Project Children’s Protection and Security International”, twierdził że przymusowy powrót do Wietnamu 199 wietnamskich dzieci przyjętych w Danii stanowiłby, jeśli zostałby przeprowadzony, naruszenie art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji.

Europejska Komisja Praw Człowieka uznała skargę za niedopuszczalną (*ratione materiae*). Ponieważ Dania zgodziła się na indywidualne rozpatrywanie przypadków, a repatriacja mogła leżeć w interesie niektórych dzieci bardziej niż pozostanie w Danii, nie mogło dojść do kwestii zbiorowego wydalenia.

Andric przeciwko Szwecji

Decyzja Izby z dnia 23 lutego 1999 roku

Ta sprawa dotyczy wydalenia do Chorwacji i Bośni i Hercegowiny etnicznych Chorwatów z Bośni i Hercegowiny, którzy posiadali zarówno obywatelstwo chorwackie, jak i bośniackie. Poprosili oni o azyl w Szwecji po tym, jak uciekli z Bośni i Hercegowiny, jednak służby graniczne zdecydowały o ich deportacji do Chorwacji po odrzuceniu ich wniosków azylowych. Skarżący zarzucili naruszenie art. 3 Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), oraz art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji.

Trybunał **stwierdził niedopuszczalność skargi w zakresie art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji jako oczywiste bezzasadnej**. Trybunał zauważył, że fakt otrzymania przez grupę cudzoziemców podobnych decyzji nie powinien prowadzić do wniosku, że doszło do zbiorowego wydalenia w sytuacji, gdy każda z tych osób miała możliwość podniesienia zarzutów przeciwko wydaleniu przed właściwymi władzami, które oparte były na indywidualnych podstawach. W tej sprawie każdy ze skarżących złożył indywidualny wniosek do władz imigracyjnych i mógł przedstawić zarzutu przeciwko deportacji do Chorwacji. Jednocześnie władze brały pod uwagę nie tylko okoliczności wspólne, ale także sytuację każdego ze skarżących, a także niebezpieczeństwa rzekomo ich dotyczące w przypadku ich wydalenia. Co więcej, oddalając wnioski azylowe, władze wydały indywidualne decyzje odnoszące się do sytuacji każdego z nich.

Trybunał **uznał także za niedopuszczalną** skargę z art. 3 Konwencji.

Berisha i Haljiti przeciwko Byłej Jugosłowiańskiej Republice Mołdawii

Decyzja Izby o dopuszczalności z dnia 16 czerwca 2005 roku

Skarżący są małżeństwem o obywatelami Serbii oraz Montenegro z prowincji Kosowo. Są pochodzenia romskiego. Podnieśli, że codziennie byli nękanymi przez Albańczyków z ich własnej wioski i zmuszani przez członków Kosowskiej Armii Wyzwolenia i innych mieszkańców wsi do opuszczenia domu. Podnieśli, że byli podmiotem wydalenia zbiorowego, sprzecznego z art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji (zakaz wydaleń zbiorowych cudzoziemców), gdyż władze wydały jedną decyzję dotyczącą obojga z nich bez przeprowadzenia rozważnego i obiektywnego zbadania szczególnych okoliczności ich dotyczących.

Trybunał **uznał skargę za niedopuszczalną** w związku z jej oczywistą bezzasadnością. Sam fakt, że władze wydały jedną decyzję dla obojga z nich jako małżonków, był konsekwencją ich własnego zachowania: przybyli razem do Byłej Jugosłowiańskiej

⁹ Razem z Trybunałem oraz Komitetem Ministrów Rady Europy Komisja, która urzędowała w Strasburgu od lipca 1954 roku do października 1999 roku nadzorowała wykonywanie przez Państwa-Strony Konwencji ich zobowiązań wynikających z Konwencji. Komisja przestała działać w momencie ustanowienia stałego Trybunału w dniu 1 listopada 1998 roku.

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Republiki Macedonii, wspólnie złożyli wniosek o azyl, przedstawili te same dowody i złożyli wspólne odwołanie. W tych okolicznościach deportacja skarżących nie ujawniała cech wydalenia zbiorowego.

Dristat i Inni przeciwko Włochom

Decyzja Izby o dopuszczalności z dnia 1 lutego 2011 roku

W lipcu 2011 roku 46 skarżących, wszyscy pochodzenia greckiego, wsiadło na statek w Patras, kierujący się do Ancony i dalej Genui, wraz z grupą innych 800 greckich obywateli należących do greckiego komitetu protestacyjnego anty-G8, w celu uczestnictwa w protestach przeciwko szczytowi grupy G-8. Twierdzili w szczególności, że zostali aresztowani przez policję po przybyciu do Ankony i ostatecznie zmuszeni do powrotu do Patras. Powołując się na art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji (zakaz zbiorowych wydań cudzoziemców) w szczególności zarzucali, że ich deportacja skutkowałą wydaleniem zbiorowym, jako że nie wydano i nie doręczono im żadnych formalnych decyzji.

Mając na uwadze treść **art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji** Trybunał **stwierdził niedopuszczalność skargi** jako oczywiście bezzasadnej. Nawet gdyby przyjąć, że skarżący niezwłocznie okazali swoje dokumenty policji, inni uczestnicy tej grupy manifestantów dwukrotnie odmówili wykonania tej czynności. Poproszono ich o okazanie tych dokumentów z myślą o przygotowaniu nakazów wydalenia tych osób, zgodnie z wytycznymi dla policji od Ministra Spraw Wewnętrznych. W tych okolicznościach, pozwany Rząd nie może w jakimkolwiek zakresie być odpowiedzialnym za to, że nie wydano indywidualnych nakazów wydalenia skarżących.

Trybunał **uznał także pozostałe skargi za niedopuszczalne.**

Zobacz także, nowsze:

- **Abdi Ahmed i Inni przeciwko Malcie**, decyzja Izby o dopuszczalności z dnia 16 września 2014 roku;
- **Doumbe Nnabuchi przeciwko Hiszpanii**, decyzja Komitetu z dnia 1 czerwca 2021 roku w sprawie dopuszczalności;
- **Zarubin i Inni przeciwko Litwie**, decyzja Izby z dnia 26 listopada 2019 roku w sprawie dopuszczalności;
- **M.A. i Inni przeciwko Łotwie**, decyzja Izby w sprawie dopuszczalności.

Sprawy dotyczące art. 4 Protokołu nr 4 skreślone z listy Trybunału

Husun i Inni przeciwko Włochom

Skreślenie z listy przez Izbę w dniu 19 stycznia 2010 roku

W 2005 roku 84 skarżący, którzy oświadczyli, że należą do grupy 1200 nielegalnych imigrantów, przybyli do Włoch na łodziach płynących z Libii i zostali umieszczeni w tymczasowych ośrodkach dla uchodźców. Nakazy wydalenia zostały wydane do niektórych z nich. Niektórzy zostali zwolnieni w związku z upływem maksymalnego terminu osadzenia.; inni zostali deportowani. Opierając się w szczególności na art. 4 Protokołu nr 4 do Konwencji (zakaz wydań zbiorowych obcokrajowców) skarżący zaskarżyli wydalenie jako zbiorowe.

W decyzji o dopuszczalności z dnia 11 maja 2006 roku Trybunał odroczył rozpoznanie sprawy 57 skarżących, których los był nieznan i uznał za dopuszczalne w zakresie art. 2, art. 3, art. 13 i 34 skargi 14 wydalonych skarżących oraz w zakresie art. 34 Konwencji 13 skarżących, którzy zostali zwolnieni.

W orzeczeniu z dnia 19 stycznia 2010 roku, dotyczącym zarzutów skarżących z **art. 2 Konwencji** (Prawo do życia), **art. 3 Konwencji** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), **art. 13 Konwencji** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) i **art. 4**

Zestawienie tematyczne – Wydalenia zbiorowe cudzoziemców

Protokołu nr 4 do Konwencji, w zakresie dotyczącym 14 skarżących wydalonych do Libii Trybunał zauważył, że właściwy sąd rejonowy, po przeprowadzeniu posiedzenia w obecności obrońców i tłumaczy, wydał wobec każdego z nich indywidualny nakaz deportacji. Trybunał stwierdził dalej, że ważność pełnomocnictw w zakresie niektórych skarżących pozwalała wzbudzać wątpliwości. Jeśli chodzi o grupę 57 skarżących, których los był nieznany, z których niektórzy zbiegli przed marcem 2005 roku, Trybunał stwierdził, że według opinii grafologa większość pełnomocnictw została wypełniona i podpisana przez jedną osobę. W każdym razie pełnomocnicy stracili kontakt ze wszystkimi tymi skarżącymi, dlatego też Trybunał nie mógł pozyskać informacji o ich szczególnej sytuacji. W świetle tych okoliczności Trybunał uznał, że **nie było zasadne dalsze badanie tych skarg i skreślił je z listy** na podstawie art. 37 § 1 lit. c Konwencji.

Odnosnie do skarżących z art. **34 Konwencji** (prawo do skargi indywidualnej) Trybunał uznał, z tych samych powodów, co wyżej, że **nie było zasadne dalsze badanie tych skarg** i powinny być one **skreślone z listy** (z wyjątkiem jednej skargi: w tej sprawie nie było wątpliwości co do autentyczności pełnomocnictwa i skarżący pozostał w kontakcie z pełnomocnikiem – Trybunał zauważył jednak, że nie odnotowano oznak, aby władze krajowe podjęły działania utrudniające wniesienie skargi do Trybunału lub uznania skargi za nieskuteczną i stwierdził, że z tego powodu nie doszło do naruszenia art. 34 Konwencji w tej sprawie).

Inne teksty

Zobacz w szczególności:

- Platforma wymiany wiedzy ETPC (ECHR-KS), [Artykuł 4 Protokołu nr 4 – Zakaz zbiorowego wydalania cudzoziemców](#) (dostępna wyłącznie w języku angielskim.)

Kontakt medialny:
tel. +33 3 90 21 42 08